

Nina Hertzberg
nina.hertzberg@varmdo.se
08-570 481 24
Miljöinspektör

NYA GUSTAVSBERGS BÅTKLUBB 95 (GBK)
BOX 136
13423 GUSTAVSBERG

Delegationsbeslut BMH 3779

MÖLNVIK 1:2: Beslut om föreläggande om att vidta åtgärder samt försiktighetsmått för borsttvätt, Nya Gustavsbergs Båtklubb

Beslut

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att förelägga Nya Gustavsbergs Båtklubb (org. nr. 814000-0590) att vidta åtgärder och vid användning av borsttvätten iakta följande försiktighetsmått

1. Enbart båtar som sanerats från samtliga lager av antifoulingfärg, alternativt aldrig har målats med antifoulingfärger, får tvättas i borsttvätten. Detta gäller med undantag för vad som framgår i punkt 2.
2. Båtar som målats med hårda (ej självpolerande) biocidfärger 2019 eller tidigare får under en övergångsperiod tvättas i borsttvätten. I de fall det inte kan uteslutas att båtar är målade med TBT-färg får dessa inte tvättas i borsttvätten under övergångsperioden. Övergångsperioden gäller för säsongen 2020.
3. Verksamhetsutövaren ska genom egenkontroll säkerställa att anläggningen bedrivs i enlighet med beslutspunkt 1 och 2. Information om vilka regler som gäller ska sitta väl synlig vid anläggningen. Det är verksamhetsutövarens ansvar att se till att varje användare/kund får information om vilka krav som ställs.
4. Bassängen ska slutas tätt kring båtar som tvättas för att innesluta färgrester och slam. Om bassängens barriärer inte fungerar som avsett får anläggningen inte användas.
5. Rutiner för skötsel och underhåll av borsttvätten ska vara skriftligt dokumenterade och hållas uppdaterade.

6. Uppsamlingsbassängen ska slamtömmas vid behov och minst en gång per år. Tömningskvitton ska sparas. Slammet ska transporteras av en godkänd transportör av farligt avfall.
7. Kemiska produkter och farligt avfall i övrigt som hanteras i verksamheten ska hanteras och förvaras på ett sådant sätt att spill eller läckage inte kan förorena mark, ytvatten eller grundvatten.
8. Efter varje säsong, senast 30 november, ska verksamheten skriftligt inkomma med följande uppgifter:
 - a) kopia på slamtömningskvitto,
 - b) uppgifter om antalet tvättar som utförts under säsong,
 - c) en utvärdering av verksamheten: bedömning angående bassängens förmåga att undvika slamflykt samt övrig information som kan vara av intresse ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt.
9. Vid misstanke om förorening eller annan störning från verksamheten ska anmälan göras omgående till bygg- och miljöavdelningen och åtgärder vidtas för att avhjälpa problemen.

Stöd för beslut

Beslutet är fattat med stöd av 2 kap. 1, 2, 3, 6 och 7 §, 9 kap. 1 och 3 §, 15 kap. 11 §, 26 kap. 1, 9, 19, 21, 22 § miljöbalken (1998:808).

Beslutsunderlag

- Läckage av mikroskopiska båtbottnfärgspartiklar från båtborsttvättar – en förstudie, Göteborgs universitet
- Riktlinjer för båtbottentvättning av fritidsbåtar, HaV rapport 2012:10

Delegaten har enligt gällande delegationsordning rätt att för nämndens räkning ta beslut.

Ärendet

Försiktighetsmått och åtgärder vid användning av borsttvätt.

Bakgrund

Som ett steg att minska behovet av skadliga båtbottnfärger har Nya Gustavsbergs Båtklubb installerat en borsttvätt. Borsttvätten bedöms inte som anmälningspliktig verksamhet och anmälan om miljöfarlig verksamhet har inte skickats in till Bygg- och miljöavdelningen. De uppgifter som verksamheten uppgett angående borsttvätten lämnades vid platsbesök 2020-06-25.

Beskrivning av verksamheten

Borsttvätten är friflytande och är placerad vid en av verksamhetens befintliga bryggor. Modellen är en Bigwash 16 och tvättanläggningen är 18,5 meter lång, 8,5 meter bred och 3,2 meter djup.

Anläggningen har portar som öppnas och stängs automatiskt i samband med att båten kör in/ut. Därefter tvättas båtbottnen med hjälp av roterande borstar. Under tvätten finns en uppsamlingsbassäng där avfall samlas upp. Avfall som kan uppstå är gammal båtbottnfärg som lossnar i borsttvätten. Avfallet omhändertas som farligt avfall.

Tvätten är obemannad och anläggningen är i första hand tänkt att användas av klubbens medlemmar. Efter att ha gått en kurs har man som medlem möjlighet att själv använda borsttvätten med hjälp av en kortautomat. I förlängningen planerar klubben att även ta emot externa kunder som inte är medlemmar i båtklubben.

Borsttvätten placeras i en etablerad vattenmiljö med hamn och aktiv båttrafik. Det finns inga bostäder i närheten.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens bedömning

Tillgången till borsttvätten underlättar för båtägare att hålla båtbottnen ren utan att använda miljöskadliga båtbottnfärger. Förhoppningen är att fler ska välja att inte måla båtbottnen med giftiga färger, i enlighet med de nationella miljö kvalitetsmålen *Giftfri miljö* och *Hav i balans samt levande kust och Skärgård*.

Störningar som kan uppstå är:

- hantering av kemikalier som kan förorena mark och vatten
- uppkomst och hantering av miljöfarligt avfall
- spridning av antifoulingfärgrester och mikroplaster

Verksamhetsutövaren har uppmärksammat riskerna och eventuella störningar som kan uppstå inom verksamheten. Skyddsåtgärderna som föreläggs för verksamheten bedöms inte som orimliga att uppfylla.

Uppsamlingsbassängens syfte är att samla upp färgrester och slam som bland annat kan innehålla miljögifter, mikroplaster, invasiva arter och andra skadliga ämnen som kan orsaka lokal syrebrist och förorening. Det är därför av stor vikt att bassängen sluter tätt kring båten under pågående tvätt. Vid in- och utpassering finns en risk för spridning av uppsamlat material och partiklar som lossnat vid tvätt.

Problemet med mikroplaster i miljön har uppmärksamrats relativt nyligen. Det finns en risk att mikroplaster sprids i vattnet från borstarna i tvätten och från

båtskrov. Det finns fortfarande brister i kunskapen om källor, spridning, förekomst och effekter i miljön, men man vet att det finns en risk för negativ påverkan på människors hälsa och miljön. Försiktighetsprincipen gäller alltid och bör speciellt beaktas i frågor rörande mikroplaster. Enligt Naturvårdsverket bör utsläpp av mikroplaster undvikas och åtgärder bör vidtas för att minska risker i framtiden. Verksamheten ska genom egenkontroll vara uppmärksam på den här typen av risker och se till att risken för läckage minimeras. En utvärdering av bassängens funktion ska ingå i den skriftliga rapportering som ska ske efter varje säsong. Avfallet som samlas upp ska hanteras som farligt avfall.

Antifoulingfärger syftar till båtbottnfärger vars uppgift är att på kemisk eller fysikalisk väg hindra påväxt på båtbottnen. Färgerna har negativa effekter på hälsa och miljö, även för organismer som färgen inte är avsedd för, och bör därför fasas ut. För att möjliggöra en utfasning av skadliga antifoulingfärger behöver det finnas tillgång till alternativa metoder att hålla båtbottnen ren från påväxt.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden har beslutat om en övergångsperiod då båtar som målats med antifoulingfärger med godkända biocider (s.k. biocidfärger) föregående säsong eller tidigare, får tvättas i borsttvätten under en övergångsperiod år 2020. Syftet med en övergångsperiod är att gynna etableringen av alternativa reningsmetoder, vilket är en förutsättning för att fler ska välja att inte använda antifoulingfärger. Enligt Havs- och vattenmyndighetens riktlinjer för båtbottentvätt (se beslutsunderlag) bör en övergångsperiod fungera som en del av utfasningen av giftiga båtbottnfärger. Från och med säsong 2021 kommer endast båtar som aldrig målats med antifoulingfärger, alternativt sanerats från samtliga lager antifoulingfärger tillåtas i borsttvätten.

Färger med innehåll av tennorganiska föreningar (TBT) var tidigare vanligt förekommande och är mycket giftiga även i små mängder. Färgen är förbjuden att sälja sedan 1989. År 2008 förstärktes förbudet genom totalförbud mot förekomst av TBT-färg på båtskrov för alla svenska fartyg och fritidsbåtar, oavsett storlek. All TBT-färg, även om den målats innan förbudet trädde i kraft, måste därför avlägsnas. Trots det läcker gammal TBT-färg fortfarande ut från båtskrov. Vid platsbesök på båtklubbar i Värmdö kommun har det genom stickprovtagning framkommit att det fortfarande förekommer båtar med underliggande lager av TBT-färg. En risk med övergångsperioden är att tidigare målade båtar, som tillåts tvättas under säsong 2020, kan ha underliggande lager av TBT-färg. Om det inte går att utesluta att en båt är målade med TBT-färg ska den inte tillåtas tvättas i borsttvätten. Det är verksamhetsutövarens ansvar att genom egenkontroll försäkra sig om att båtar som kan vara målade med TBT-färg inte tvättas i båtbottnen.

Kommunicering

Ett förslag till beslut skickades till representanter för båtklubben 2020-06-26. Synpunkter på formulering av beslutspunkt 1 och 2 inkom 2020-07-10.

- Verksamheten föreslog att ett annat begrepp än antifoulingfärger skulle användas i beslutspunkterna då det upplevs som ospecifikt. Klubben

föreslog i stället att Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden uttrycker sig i termer som "färger med respektive utan biocider". Anledningen till Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden valt att i stället använda begreppet antifoulingfärger är att det är bredare begrepp.

- Båtklubben föreslog att Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden omformulerar beslutspunkt 1 och 2 så att det blir tillåtet att tvätta båtar som målats under våren 2020 under övergångsperioden (2020). Detta då beslutet fattas under pågående säsong då båtarna redan är vårrustade och eventuellt målade med biocidfärg.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens bedömning är att denna omformulering av beslutspunkterna skulle innebära en oacceptabel risk för spridning av föroreningar. I en förstudie som gjorts vid Göteborgs Universitet (se beslutsunderlag) har det framkommit att det är vanligt förekommande att färgpartiklar lossnar från skrovet i samband med tvätt. Antifoulingfärgerna är tillverkade på ett sätt som gör att giftverkan minskar med tid i samband med urlakning. Även om tvätten är utformad som ett slutet system där färgflagorna ska samlas upp och omhändertas ser Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden en uppenbar risk att färgflagor sprids då portarna till bassängen öppnas/stängs.

Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram riktlinjer för tvätt av fritidsbåtar (se beslutsunderlag). Riktlinjerna öppnar upp för tillsynsmyndigheten att under en övergångsperiod tillåta båtar som tidigare säsonger målats med biocidfärger i borsttvätten. Övergångsperioden motiveras med att båtägare ska uppmuntras att välja bort biocidfärger då de har en skadlig inverkan på den marina miljön samt att främja etableringen av alternativa tvättmetoder för att göra detta möjligt.

För att minimera spridning av föroreningar men samtidigt kunna tillåta en övergångsperiod har Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden gjort bedömningen att det är rimligt att tillåta tvätt av båtar som inte målats med biocidfärger under samma säsong.

Beslutspunkterna har dock omformulerats i ett försök att göra dem tydligare.

Information och upplysningar

Detta beslut kan överklagas till Länsstyrelsen i Stockholms län.

Debitering för handläggning rörande borsttvätten sker separat och kommer att föregås av ett förslag till beslut.

BYGG-, MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Sändlista:

Delges beslut med Rek+MB
Nya Gustavsbergs Båtklubb

Tillämpliga bestämmelser

2 kap. 1 § miljöbalken (1998:808)

När frågor prövas om tillåtlighet, tillstånd, godkännande och dispens och när sådana villkor prövas som inte avser ersättning samt vid tillsyn enligt denna balk är alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av detta kapitel iakttas. Detta gäller även den som har bedrivit verksamhet som kan antas ha orsakat skada eller olägenhet för miljön. I detta kapitel avses med åtgärd en sådan åtgärd som inte är av försumbar betydelse i det enskilda fallet.

2 kap. 2 § miljöbalken (1998:808)

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

2 kap. 3 § miljöbalken (1998:808)

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

2 kap. 7 § miljöbalken (1998:808)

Kraven i 2-5 §§ och 6 § första stycket gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. När det är fråga om en totalförsvarsverksamhet eller en åtgärd som behövs för totalförsvaret, ska vid avvägningen hänsyn tas även till detta förhållande. Trots första stycket ska de krav ställas som behövs för att följa en miljökvalitetsnorm som avses i 5 kap. 2 § första stycket 1. Om det finns ett åtgärdsprogram som har fastställts för att följa normen, ska det vara vägledande för bedömningen av behovet. Vid prövning av tillåtlighet, tillstånd, godkännande eller dispens för en verksamhet eller åtgärd som ger en ökad förorening eller störning och kan antas på ett inte obetydligt sätt bidra till att en miljökvalitetsnorm som avses i 5 kap. 2 § första stycket 1 inte följs, får verksamheten eller åtgärden vid avvägningen enligt första och andra styckena tillåtas om den 1) är förenlig med ett åtgärdsprogram som har fastställts för att följa normen, 2) förenas med villkor om att vidta eller bekosta kompenserande åtgärder som ökar möjligheterna att följa normen i en utsträckning som inte är obetydlig, eller 3) trots att den försvårar möjligheterna att följa miljökvalitetsnormen på kort sikt eller i ett litet geografiskt område, kan antas ge väsentligt ökade förutsättningar att följa normen på längre sikt eller i ett större geografiskt område.

9 kap. 1 § miljöbalken (1998:808)

Med miljöfarlig verksamhet avses 1) utsläpp av avloppsvatten, fasta ämnen eller gas från mark, byggnader eller anläggningar i mark, vattenområden eller grundvatten, 2) användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön genom annat utsläpp än som avses i 1 eller genom förorening av mark, luft, vattenområden eller grundvatten, eller 3) användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för omgivningen genom buller, skakningar, ljus, joniserande eller icke-joniserande strålning eller annat liknande.

9 kap. 3 § miljöbalken (1998:808)

Med olägenhet för människors hälsa avses störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig.

15 kap. 11 § miljöbalken (1998:808)

Den som innehar avfall ska se till att avfallet hanteras på ett sätt som är godtagbart med hänsyn till människors hälsa och miljön. En bestämmelse om att producenter kan ges skyldighet att hantera avfall finns i 12 §. Bestämmelser om att kommuner har och kan ges skyldighet att hantera avfall finns i 20 och 22 §.

26 kap. 1 § miljöbalken (1998:808)

Tillsynen skall säkerställa syftet med denna balk och föreskrifter som har meddelats med stöd av balken. Tillsynsmyndigheten skall för detta ändamål på eget initiativ eller efter anmälan i nödvändig utsträckning kontrollera efterlevnaden av miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken samt vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse. I fråga om miljöfarlig verksamhet eller vattenverksamhet som omfattas av tillstånd skall tillsynsmyndigheten även fortlöpande bedöma om villkoren är tillräckliga. Tillsynsmyndigheten skall dessutom, genom rådgivning, information och liknande verksamhet, skapa förutsättningar för att balkens ändamål skall kunna tillgodoses.

26 kap. 9 § miljöbalken (1998:808)

En tillsynsmyndighet får i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas. Förelägganden och förbud får inte begränsa ett beslut eller en dom om tillstånd i ansökningsmål som har rättskraft enligt 24 kap. 1 §. Ett tillståndsbeslut eller en tillståndsdom hindrar dock inte en tillsynsmyndighet från att meddela sådana förelägganden eller förbud som 1) är brådskande och nödvändiga för att undvika att ohälsa eller allvarlig skada på miljön uppkommer, eller 2) gäller säkerhetshöjande åtgärder vid en damm som klassificerats enligt 11 kap. 24 och 25 §§. I fråga om utsläpp av koldioxid, dikväveoxid eller perfluorkolväten som innebär att en verksamhet omfattas av tillståndsplikt enligt lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter, får det inte beslutas förelägganden om begränsning av utsläppen eller förelägganden som genom att reglera använd mängd fossilt bränsle syftar till en

begränsning av koldioxidutsläpp. Detta gäller inte förelägganden som i fråga om dikväveoxid eller perfluorkolväten behövs för att hindra betydande lokala föroreningar.

26 kap. 19 § miljöbalken (1998:808)

Den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön skall fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar. Den som bedriver sådan verksamhet eller vidtar sådan åtgärd skall också genom egna undersökningar eller på annat sätt hålla sig underrättad om verksamhetens eller åtgärdens påverkan på miljön. Den som bedriver sådan verksamhet skall lämna förslag till kontrollprogram eller förbättrande åtgärder till tillsynsmyndigheten, om tillsynsmyndigheten begär det. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om kontrollen.

26 kap. 21 § miljöbalken (1998:808)

Tillsynsmyndigheten får förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar en åtgärd som det finns bestämmelser om i denna balk eller i föreskrifter som meddelats med stöd av balken, att till myndigheten lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen. Detsamma gäller också för den som annars är skyldig att avhjälpa olägenheter från sådan verksamhet.

26 kap. 22 § miljöbalken (1998:808)

Den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön eller den som annars är skyldig att avhjälpa en olägenhet från sådan verksamhet är skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen. Detsamma gäller den som upplåter en byggnad för bostäder eller för allmänna ändamål, om det finns skäl att anta att byggnadens skick medför olägenheter för människors hälsa. Om det är lämpligare, får tillsynsmyndigheten i stället besluta att en sådan undersökning ska utföras av någon annan och utse någon att göra undersökningen. Om inte annat följer av 22 b § 2, ska den som är skyldig att utföra undersökningen ersätta kostnaderna för en undersökning som någon annan utsetts att göra med det belopp som tillsynsmyndigheten fastställer. Beslut om undersökning får förenas med förbud att överlåta den berörda fastigheten eller annan egendom till dess undersökningen är slutförd.

27 kap. 1 § miljöbalken (1998:808)

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgift för myndigheters kostnader för 1) prövning och tillsyn enligt denna balk eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken samt för prövning och tillsyn med anledning av EU-förordningar inom denna balks tillämpningsområde, och 2) utbildning som krävs enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 14 kap. Kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i första stycket 1 när det gäller en kommunal myndighets verksamhet. Regeringen får meddela föreskrifter om att en myndighet får bestämma att dess beslut om påförande av avgift enligt balken eller enligt

föreskrifter som har meddelats med stöd av balken ska gälla omedelbart även om beslutet överklagas.

Information om hur du överklagar bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut

Detta beslut kan överklagas till Länsstyrelsen i Stockholms län.

Tid för överklagande

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden måste ha fått din skriftliga överklagan inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet, annars kan ditt överklagande inte tas upp för prövning.

Hur du utformar ditt överklagande mm

I skrivelsen med överklagandet ska du;

- Tala om vilket beslut du överklagar, uppge beslutsnummer/paragraf i protokollet och diarienummer
- Ange varför du anser att beslutet är felaktigt
- Redogöra för hur du vill att beslutet ska ändras

Du kan givetvis anlita ombud som sköter överklagandet åt dig, glöm då inte att du måste bifoga en fullmakt.

Övriga handlingar

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt i ärendet så bör du bifoga dessa.

Underteckna överklagandet

Din skrivelse med överklagandet ska undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge även dina kontaktuppgifter och postadress.

Var ska överklagandet lämnas/skickas?

Din skrivelse med överklagandet ska inlämnas/skickas till bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i Värmdö kommun, se adress nedan.

Länsstyrelsen i Stockholms län

via Värmdö kommun

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden

134 81 GUSTAVSBERG